

דוררת בכותנה בנגב *

בשלושה מקומות שונים בשדה מסחרי בחרנו וסיי-
מננו צמחים נגועים, ולידם — להשוואה — צמחים
בריאים. המעקב התחיל בסוף חודש יולי, והוא
נמשך חדשיים — עד לקטיף. להלן ממצאי המעקב.
הנתונים הם ממוצעים משלוש חזרות.

צמח נגוע צמח בריא

31 / 7		
99	79	גובה הצמח, ס"מ
74	50	מספר עלים בצמח
—	33	אחוז העלים הנגועים
31 / 8		
12	9	מספר הלקטים לצמח
26 / 9		
8.7	7.7	משקל ממוצע של הלקט, גרמים
104	69	משקל הכותן לצמח, גרמים

כאשר השטח היה מוכן לקטיף, בסוף ספטמבר, קטפנו
את היבול מ-50 צמחים נגועים מאוד, ולהשוואה
— מ-50 צמחים בריאים או עם נגיעות מועטה בלבד.
יבול הכותן ב-50 הצמחים הנגועים היה 2.50 ק"ג,
וב-50 הצמחים הבריאים — 4.25 ק"ג.

המעקב שערכנו השנה במפלסים מוכיח לנו, כי

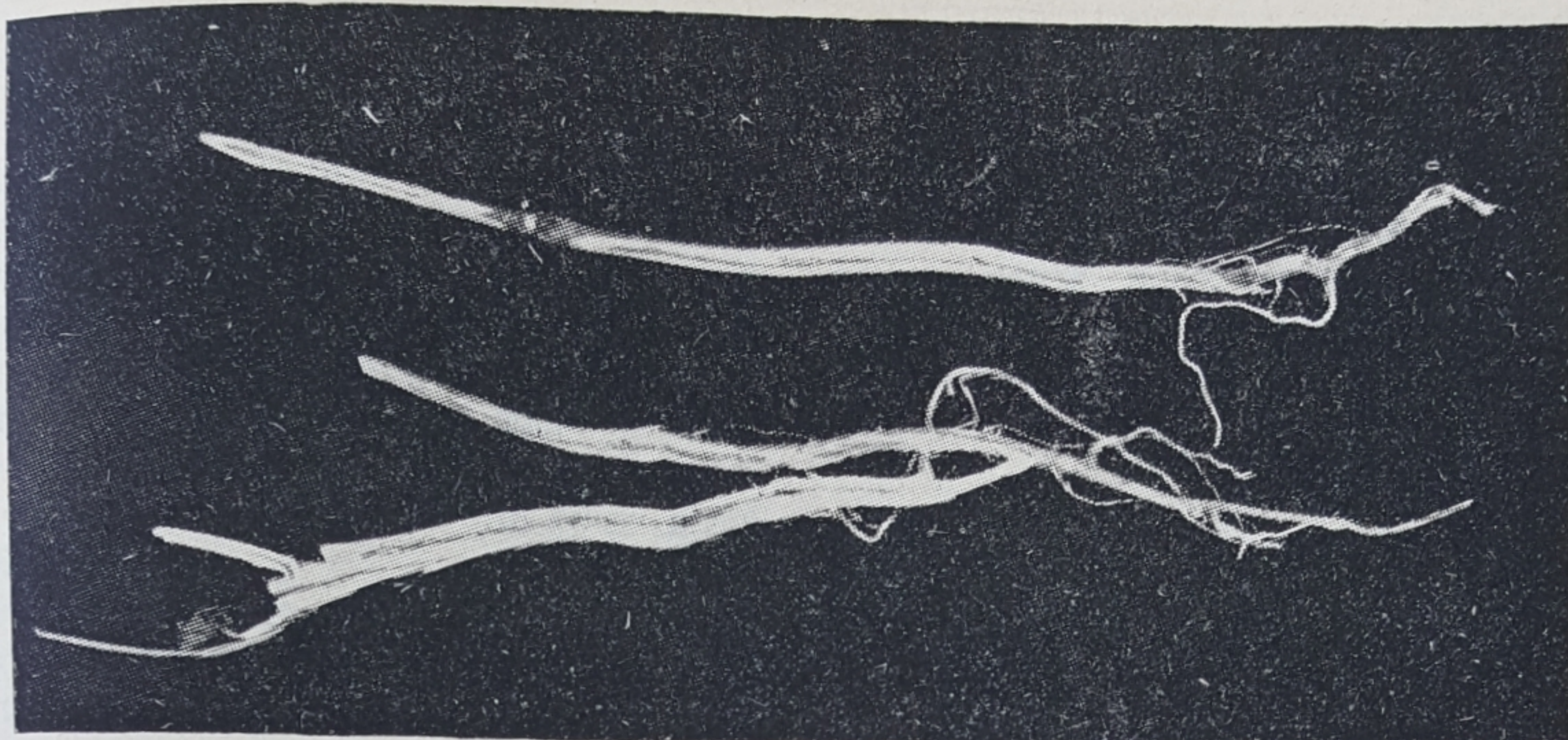
מחלת הדוררת (*Verticillium*) נפוצה בשטחי
השלחין בנגב — זה שלוש שנים. תחילה נתגלתה
בירקות סולגניים, בעיקר בחצילים ובתפוא"ד, וממדי
התפשטותה היו מדהימים. השנה ראינו אותה לרא-
שונה במספר ניכר של חלקות כותנה בכל רחבי הנגב.
בבדיקת כרבים בחלקות נגועות התברר כי בשנים
האחרונות, לפני הכותנה, גדלו עליהם תפוא"ד;
וידוע לנו, שתפוא"ד הם פונדקאי נוח לריבוי אוכלו-
סיית הפטריה.

סימני היכר ראשונים של המחלה בכותנה הבחנו
בשלב די מוקדם של הגידול, בחודש יוני. הם התבטאו
בכתמים בגוון ירוק-בהיר וצהבהב על עלי הצמח.
בשלבים מאוחרים יותר של הגידול השחימו העלים
וחלק מהם נשר. בכל צמח עם סימני היכר חיצוניים
אלה היתה גם החמה בצינורות ההובלה בשורש
ובגבעול.

כדי לעקוב אחר התפתחות המחלה ולראות את
מידת הנזק שהיא גורמת לאקאלה 42-4, הנחשב
סביל לגבי הדוררת, ערכנו מעקב בשדה נגוע במשק
מפלסים.

* מפרסומי המכון הלאומי והאוניברסיטאי לחקלאות,

1966, סדרה ה', מס' 645.

תמונה 1. חתך בגבעולי צמח נגוע. רואים בבירור את ההחמה.

ביהם ידוע כי בעקבותיהם מתאלחת הקרקע בפטריית
הוורטיציליום.

צדוק מכטי

לשכת הדרכה נגב,

שה"מ, משרד החקלאות

חיים קריקון

מכון וולקני לחקר החקלאות

הדוררת פוגעת בצורה די רצינית גם באקאלה 4-42,
הנחשב כזן סביל. המחלה, גם כאשר היא תוקפת
את הצמח בחודש יולי, מפחיתה את מספר ההלקטים
על הצמח ומקטינה את משקל ההלקט.

הדוררת היא פגע חדש בכותנה בנגב, ועלינו
להשתדל למנוע את הפצתה. בראש ובראשונה יש
להימנע מלגדל כותנה על כרבים, הידועים לנו
כנגועים במחלה זו, ובייחוד על כרב תפוא"ד, שלג-